[578
ardatza
2020ko abuztua

ehne
euskal herriko nekazarien elkartasuna

Ze berri

Se posicionan en contra de varios nuevos proyectos de parques eólicos

Sektoreak

Aceptable campaña de cereal, aunque con menores rendimientos que el año pasado

Nekazal turismoetan, euskaldunak turista

Garikoitz Nazabal · "Sektoreak egiten duen lana balorean jarri behar dugu"

4

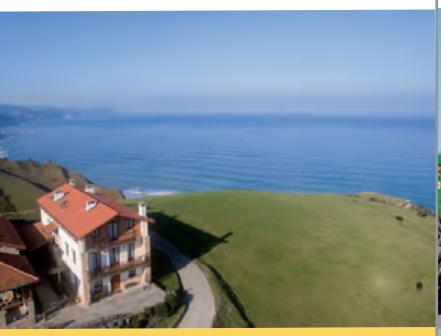

SAKONEAN · A FONDO
Nekazal turismoek udan izandako garapenaz, erreportajea

11

HERRIAK
Abuztuaren 7an IATa pasa zuten traktoreek Idiazabalen

16

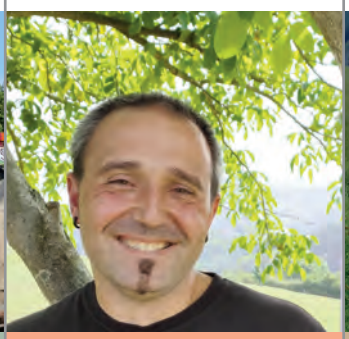

ENTREVISTA
Garikoitz Nazabal: "Sektoreak egiten duen lana balorean jarri behar dugu"

22

EL SECTOR
Aldundiaren IBR programari buruz Gipuzkoako EHNEk emandako erantzuna

[ZER BERRI · ES NOTICIA]

Vecinos de Nafarroa se posicionan en contra de varios nuevos parques eólicos 9
Astigarragatik Lezorainoko AHT zatiari, alegazioak 10

[HERRIAK]

Ganaderos de Sakana apuestan por la recuperación de sus dehesas tradicionales 12
Ataungo Udalak soinugailuak arautzeko ordenantza publikatu du 13
Lurzaindiak lurrak erosi ditu Donibane Lohizunen 14

[SEKTOREA · EL SECTOR]

El Grupo Lúpulos de Calidad ha presentado su proyecto 23
Aceptable campaña de cereal, aunque con menores rendimientos que el año pasado 24
Nuevas obligaciones para empleadores de temporeros agrarios en Nafarroa 26

[ZERBITZUAK · SERVICIOS] 30

ardatza
[578
Una publicación de EHNE
DL: VI382-1982

Erredakzio batzordea: Imanol Ibero, Garikoitz Nazabal eta Jabi Torre

Kazetariak: Blanca Sanchez, Natxo Matxin eta Lorea Muguruza

Harpidetzak (suscripciones): (945) 27 54 77 ardatza@ehne.eus

Edita: EHNE.
Diseño: www.vinaixa.biz

Impresión: Gertu.
Distribución: Gertu

E-mail: ardatza@ehne.eus

Publicidad: Laura Paris publi@ehne.eus

ehne euskal herriko nekazarien elkartasuna

EDITORIALA

> *Zikloen baitan bizi gara. Naturak ezartzen dizkigun baldintza kapritxosoei begira"*

> *Bizi ibilbide indibidual eta kolektiboak berreraiki behar ditugu eta nahi dugun eran biziko gara horrela"*

BERRIZ ERE ALTXAKO GARA

Udako lanetan aritu garen arren, oporretan ere murgildu gara, baina aurreko hilabeteek markatu duten ziurgabetasunez bustita. EHUn soziologian eta ekonomia feministan ikerlaria da Irati Mogollonek iritzi batean adierazi berri du konfinamenduak agerian utzi duela bizitza proiektu hauskorrak eta bizitza estrategia ezaren egoera izaten ari garela.

Baserritarrok aspaldian sentitu izan dugun hauskortasuna sumatu dugu hitz horietan: kazkabarrak gure soroak txikitzen dituenean... abereren bat albaitariak berak ere ez dakien eritasunen batengatik hiltzen denean... mila adibide bizi ditugu egunerokoan. Une horiek etsigarriak dira. Zikloen baitan bizi gara. Naturak ezartzen dizkigun baldintza kapritxosoei begira.

Baina historian atzera begiratzen badugu abantaila bat badugula ohartuko gara: zenbat aldiz altxa gara makurtuta bizitzera kondenatu nahi gintuzten arren? 600 urte atzera eginez gero, siderurgiarekin baserria hilko zela uste zuten, baina moldatu egin zen. Industrializazioarekin beste horrenbeste. Globalizazioarekin zauri sakonak jasan ditugu, baina hemen gaude.

Egia da bizibide hegemonikoak ez duela baserrian bizi eta lan egiteak dakartzan balorerik babesten. Subjektu kontsumista, instantaneo gisa markatzen dituela gure bizitzak. Baina aske gara beste era batera bizitzeko. Ikerlariak bere iritzian beste pista bat ere ematen digu: bizi ibilbide indibidual eta kolektiboak berrariki behar ditugu eta nahi dugun eran biziko gara horrela, berriz ere altxako gara!

VOLVEREMOS A LEVANTARNOS

Aunque hemos estado inmersos en los trabajos del verano, también nos hemos embarcado en las vacaciones, pero impregnados de la incertidumbre que han marcado los meses anteriores.

Irati Mogollón es investigadora en sociología y en economía feminista y acaba de publicar un artículo de opinión donde ha puesto de manifiesto que estamos teniendo proyectos de vida frágiles y una sensación de falta de estrategia de vida. Los baserritarras hemos percibido en estas palabras la fragilidad que hemos sentido hace mucho tiempo: cuando el granizo destroza nuestros campos, cuando algún animal muere por alguna enfermedad que ni el veterinario sabe... diariamente vivimos mil ejemplos como estos. Esos momentos son decepcionantes. Pero vivimos a merced de los ciclos. Esperando las caprichosas condiciones que nos impone la naturaleza.

Pero, si miramos atrás en la historia, descubrimos que tenemos una ventaja: ¿Cuántas veces nos hemos levantado aunque nos quisieran condenar a vivir de rodillas? 600 años atrás creían que con la siderurgiaiba a morir el caserío, pero se adaptó. Dijeron lo mismo con la industrialización. Con la globalización hemos sufrido heridas profundas, pero aquí estamos.

Es cierto que el medio de vida hegemónico no protege los valores que ofrece el caserío y que marca nuestras vidas como sujeto consumista e instantáneo. Pero somos libres para vivir de otra manera. La investigadora también nos da otra pista: tenemos que reconstruir las formas de vida individuales y colectivas, y así podremos vivir como deseamos, ¡volveremos a levantarnos!

EDITORIAL

> *Vivimos a merced de los ciclos. Esperando las caprichosas condiciones que nos impone la naturaleza"*

> *Tenemos que reconstruir las formas de vida individuales y colectivas y así podremos vivir como deseamos"*

Herritar guztien egunerokoa baldintzatu duen birusak uda garaian ez du atsedenik hartu. Baserritarron soldataren eta jardunaren osagarria diren nekazal turismoei Aste Santua itxialdi bete-betean igaro izanak kolpe gogorra suposatu zien, izan ere, leku askotan okupaziorik handiena izaten den garaia baita. Ez zen aste horietako kontua izan bakarrik, maiatzaren lehenak ere egoera berdinean harrapatu baikintuen. "Mundu guztiak bezala zalantza handiekin bizi izan genuen itxialdi garaia. Hasieran argi genuen martxoko erreserbak kantzelatu behar zirela, baina hortik aurrera ez zegoen inongo ziurtasunik; astez aste jakiten genuen hurrengo hamabostaldian ere itxita jarraituko genuela, baina noiz arte ere ez genekien eta horrek ziurgabetasun handia sortu zuen. Bezero batzuk beraien kabuz deitu ziguten erreserbak kantzelatzeko eta beste batzuei guk deitu behar izan genien egoera zein zen azaltzeko eta kantzelazioa baliatu edo beste data batzuetara atzeratzeko", azaldu du Idoia Ezkurdia Nekatur elkarteko ordezkariak.

Tras el confinamiento, la incertidumbre marcó las cancelaciones en los agroturismos

ATRAE elkarteak ere (EAE mailako agentzia turistikoen elkarteak) kezkaz ikusten du sektorearen etorkizuna eta erreskatea eskatu diote Eusko Jaurlaritzari (besteak beste honako laguntzak eskatu dituzte: zerga batzuen ordainketa atzeratzea eta itzuli beharrik gabeko diru laguntzak bideratzea), baita gogorarazi ere, EAEren Barne Produktu Gorbinaren %6a suposatzen duela turismoak 4.661 milioi euro, hain zuzen ere.

Ezkurdiak Nekaturrek erakunde publikoekin harreman estua mantendu duela azken hilabeteetan zehaztu du, eta hasieran adierazi

Arruan Haundi nekazal turismoaren argazkia

Berriz ere altxako gara

La incertidumbre creada por el virus impulsa a realizar reservas en el último momento

El Dato
4.661
millones de euros aporta el turismo en la CAPV

zituzten diru laguntzak baligarriak ziren edo ez zalantza sortu zuten arren, gerora argitzea lortu zutela

Diferentes asociaciones del sector turistico recuerdan que el turismo es el 6% del PIB de la CAPV

esan du.

EUSKALDUNAK BISITARI

Nekaturretik adierazitakoaren arabera, aurtengo udan gehienbat euskaldunak dira eta izango dira nekazal turismoetan bisitari: "Oso atzerritar gutxi jasoko dugu aurten gure landa ostatuetan, gehiengoa estatutik etorritako bezeroa da: madrildarrak, katalanak, valentziarrak... baina gehienbat euskaldunak".

Euskadiko Turismoaren Behatokiak eskainitako datuen arabera, 2019an Ameriketako Estatu Batuetatik 130.000 turista iritsi ziren EAEra, Japoniatik 40.000 eta Australiatik 24.300. Aurten, ordea, turista mota hori ez omen da etorri eta hitzordu

Desde Nekatur confirman que las reservas son realizadas sobre todo por vascos y vascas

kulturalak bertan behera gelditu izanak, pertsona gazteek egiten duten turismoa ere eten egin du.

BASQUETOURREN AZTERKETA

Eusko Jaurlaritzako Turismo Departamentuaren aginduz Basquetour agentziak Covid-19ren ondorengo EAEko turismoaren nolakotasuna ezagutzeko azterketa egin du. Andaluziatik, Kataluniatik,

AGROTURISMO SANTA KLARA DE ZUMAIA

Madrildik eta Gaztela Leondik datozen pertsonen profila egin du. Aipatu ikerketan Covid-19ak bidaiatzeko moduan eragina izan duela nabarmen agertzen du: "Pertsonek bidaiatzen jarraituko dute, baina jende multzoak saihestuko dituzte, gertuko lekuak aukeratuko dituzte eta hirietara bisitak egin beharrean, natur inguruneak hobetsiko dituzte". Beti ere osasun bermea eskaintzen duten lekuak lehenesten dituzte. Eremu naturalek, hondartzek, familiarteko leku eta jarduerek garrantzia hartu dute, "eremu segurutzat" jotzen dituelako turistek.

Los y las turistas siguen viajando, pero evitan aglomeraciones y prefieren destinos de proximidad

Bestetik, nekazal turismoak ostatu seguru gisa ikusten ditu turistak. "Gehien bat etxe osoa edo apartamentuak eskatzen dituzten familia edo lagun taldeen erreserbak ditugu", zehaztu du Ezkurdiak, eta nabarmendu birusaren eragina gutxitzeko ahalgin handia egin dutela baserritarrek. "Landa ostatuentan Covid-19aren kutsadura murrizteko gidan" oinarritutako protokoloa ezarri dute, kontigentzia plana eta dokumentazio guztia ere sortu dute: "Horrez gain, gaiari buruzko formakuntza desberdinak eskaini ditugu Webinar bidez; Covid-19aren kutsadura saihesteko garbiketak, protokoloari buruzko formakuntza, "contactless" ordainketa eta tresna digitalei buruzko ikastaroak...".

Dena den, egoerak gorabeheratsua izaten jarraitzen duela dio: "Hasiera batean, alarma egoera bukatzen zela azaldu zuenean estatuak eskaera dexente jasotzen hasi baginen ere, gaur egun, bai Euskadin bertan, zein jatorriko zonaldeetan dauden agerraldi berriak direla eta eskaerak asko gutxitu dira eta kantzelazio kopurua handitu. Egoera zein den jakitea ezinezkoa denez, bezeroak inoiz baino gehiago itxaroten du eta azken orduko erreserba asko jasotzen ditugu".

ETORKIZUNARI BEGIRA

"Tamalez, ziurgabetasun handia dugu denok, bai enpresek, zein bezeroek ere. Pandemia honek izango duen eboluzioa jakitea ezinezkoa da, eta kontuan izan behar dugu guri ekonomikoki kalte handia eragiteaz gain, krisia globala dela, eta bezero potentzial askori eragin diola: ERTEak, enpresa itxierak, gaixotasuna pairatu izana... Argi dugu aurtengo negozio bolumena portzentai handi batean jaitsi dela eta jaitsiko dela, eta Covid-19aren aurkako txertoa izan arte kalteak sufritzen jarraituko dugula. Gure barne estimazioen arabera, urteko fakturazioaren %70a jaitsiko dela aurreikusten dugu", azaldu du Ezkurdiak. Fakturazioaren jaitsiera horrek, nekazal turismoen jabeen artean aurre jubilazioak eta erretiroak azkartuko dituela aurreikusten dute Nekaturren.

La asociación Nekatur estima que este año la facturación puede disminuir un 70 %

Egorarik zailenetan ere irria ezpainetan marraztu eta borrokan segitzeko indarra badutela erakutsi dute nekazal turismoen jabe diren baserritarrek eta erakunde publikoei eskaera

“El cliente espera más que nunca y recibimos reservas de última hora”

Según ha indicado Idoia Ezkurdia, coordinadora de Nekatur, Asociación de Alojamiento Rural de Euskadi, este verano los agroturismos son y serán visitados mayoritariamente por vascos y vascas: “Vamos a recibir muy pocos extranjeros en nuestros alojamientos rurales; la mayoría son clientes procedentes del estado español: madrileños, catalanes, valencianos... pero mayoritariamente vascos y vascas”. En el análisis realizado por Basquetour sobre cómo perciben los y las turistas los agroturismos, se subraya que los ven como un alojamiento seguro: “Tenemos reservas de familias o grupos de amigos que demandan principalmente toda la casa o apartamentos”, puntualiza Ezkurdia. No obstante, dice que la situación sigue siendo desastrosa: “En principio, cuando el Estado comunicó que el estado de alarma terminaba, empezamos a realizar bastantes reservas, pero hoy en día, debido a los nuevos brotes, las solicitudes han disminuido (...). El cliente espera más que nunca y recibimos muchas reservas de última hora”.

Internacional

- ***Estados Unidos****-En 2019 llegaron 130.000 turistas estadounidenses a la CAPV*
- ***Japón*** *-40.000 turistas*
- ***Australia*** *-24.300 turistas*
- ***Cancelación de fiestas*** *-La suspensión de fiestas patronales junto con las ofertas de ocio (conciertos, etc) no ha atraido a turistas jóvenes.*

zuzenak egin dizkiete: “Alde batetik, landa eremuko ekonomiaren dinamizazioan, zein sorkuntzan eta ondare natural, historiko, kultural zein linguistikoan duten funtsezko papera kontuan izanik, sektore garrantzitsu hau kontuan izan eta babestu dezatela eskatu nahi diogu administrazio publiko desberdinei. Bestetik, euskal herritarrei, landa eremuak gizartearentzat orokorrean egiten dituen era desberdinetako ekarpenak gogorarazi nahiko genizkieke; ez soilik jaki eta kalitatezko lehengai ekoizle gisa, baizik eta nortasun eta osasun berme bezala, espazioaren kudeatzaile eta baliabide naturalen, paisaia eta haren biodibertsitatearen administrari gisa. Nekazal turismoen bitartez, turistak nekazaritza, abeltzaintza eta bestelako esperientziak ezagutu eta bertan parte har dezake, naturarekin kontaktuan era lasaian egon daiteke. Beraien oporrak erabakitzeko garaian ostatu moduan kontuan har gaitzaten dei egin nahi diegu, Euskadiko txoko ikusgarriak ezagutzeko aukera ezinhobea baikara”, aldarrikatu du Nekaturreko Idoia Ezkurdia ordezkariak.

Esaera batek dio, ez diola axola zenbat aldiz erori zaren, zenbat aldiz altxa zaren baizik, eta baserritarrok mendeak joan mendeak etorri horretarako gaitasuna erakutsi dugu!

Agroturismo Borda de Olaberria

MANDANOS TU CARTA DE OPINIÓN
BIDAL IEZAGUZU ZURE IRITZI ARTIKULUA

Iritzi artikuluak
Cartas de opinión

La dirección de la revista ARDATZA ha decidido abrir un espacio para publicar las opiniones de los lectores, suscriptores y afiliadosal sindicato EHNE o cualquier persona interesada que así lo desee. Este espacio pasará a ocupar a partir de ahora las cartas y artículos de opinión que nos hagan llegar los y las lectoras de la revista

Las cartas de opinión tendrán que cumplir las características que se indican a continuación:

-Los artículos de opinión tendrán que contar con un máximo de extensión. Los artículos no podrán exceder de 400 palabras (2.460 carácteres con espacios).

-No se adminitirán escritos ofensivos hacia ninguna persona, ni hacia la propia organización.

-ARDATZA no se hace cargo de las opiniones que se recojan en este espacio.

-ARDATZA se reserva el derecho a no publicar cualquier carta que pueda considerar inadecuada.

-Las cartas han de ser emitidas a la siguiente dirección de e-mail: ardatza@ehne.eus, junto con la fotocopia del DNI. También se podrán enviar a: ARDATZA Plaza Simón Bolivar 14 bajo, 01003 Vitoria-Gasteiz. Con referencia: carta de opinión.

ARDATZA aldizkariko zuzendaritzak irakurleon gutunei tartea zabaltzea erabaki du. Irakurle, afiliatu, harpidedun edo interesa duen edonork izango dut gutuna helarazteko aukera. Horretarako, hemendik aurrera, tarte hau zuek bidalitako iritzi artikuluekin osatuko dugu.

Iritzi artikuluek jarraian azaltzen diren ezaugarriak bete beharko dituzte argitratuak izan daitezen:

-Iritzi artikuluak edo gutunak luzera zehatz bat izan beharko du. Ezin izango ditu 400 hitz baino gehiago (2.640 karaktere espazioekin).

-Ez dira onartuko iraintzea helburu duten gutunak.

-ARDATZAk ez du bere gain hartuko tarte honetan argitaratzen diren eduki edo iritzien ardura.

-ARDATZAk bere gain hartzen du gutunak argitaratu edo ez erabakitzeko aukera.

-Iritzi artikuluak edo gutunak honako helbidera bidali beharko dira: ardatza@ehne.eus idatziarekin batera NANaren fotokopia bidali beharko da.

Era berean, gutunak helbide honetara bidal daitezke: ARDATZA, Simon Bolivar Plaza 14 behea, 01003 Gasteiz. Erreferentzi moduan, iritzi gutuna adieraziz.

Web & Lectura

www.ehne.eus

Webgune berria estreinatu dugu. Egungo moldeetara egokitu dugu gure sareetako leihoa. Merkatua ataleko iragarkiak kontsultatzeko aukera izango duzu, baita nekazaritza eta abeltzaintzari buruzko azken orduko albisteak ere www.ehne.eus helbidean.

EHNE sare sozialetan.

Asko dira sindikatuko kide ez izan eta EHNEren aktualitatea sare sozialen bitartez jarraitzen duten kideak. Milaka jarraitzaile ditu EHNEk honako sareetan: www.facebook.com/PrentsaEHNE orrian. Twitterreko perfila @Ehnesindikatua

Vecinos de Nafarroa se posicionan en contra de varios nuevos parques eólicos

EHNE-Nafarroa apoya las alegaciones al proyecto de Lesaka

La construcción de nuevos parques eólicos responde más a cuestiones económicas que energéticas.

La iniciativa empresarial privada de instalar 104 nuevos aerogeneradores eólicos en diferentes zonas de Nafarroa ha generado la oposición de residentes de dichas áreas quienes, agrupados en diferentes asociaciones vecinales y con apoyo institucional en algunos casos, han iniciado diversos procedimientos de presentación de alegaciones a los mencionados proyectos. En concreto, EHNE-Nafarroa ha suscrito las que se han elaborado para el parque eólico Auzoberri, que se ubicaría en el término de Lesaka con un total de 11 aerogeneradores, tras serle solicitado dicho apoyo.

Según Sustrai, fundación que lleva a cabo informes técnico-jurídicos sobre proyectos que considera insostenibles, Nafarroa ya es una comunidad autónoma excedentaria en la generación de energía eléctrica, tal y como lo refleja el Plan Energético de dicho herrialde publicado en 2012. De ahí que critique que los nuevos proyectos de parques eólicos no realicen un análisis de la situación energética de Nafarroa y se justifiquen en vaguedades como "aumentar la diversificación energética" o "hacer frente a la dependendica energética", sin aportar datos concretos.

Considera Sustrai que "en la actualidad producimos más electricidad de la que necesitamos, dado que hemos seguido añadiendo nuevas fuentes de producción y no hemos eliminado ninguna de las existentes como, por ejemplo, pudieran ser las ilegales centrales térmicas de Castejón".

Aseguran que el herrialde ya es excedentario en la producción de energía eléctrica desde 2012

Esta fundación, al igual que lo hacen los diversos movimientos vecinales en sus respectivas alegaciones, sostienen que tampoco se ha tenido en cuenta la emisión de CO_2 que va a suponer la construcción de dichos parques eólicos, ni la eliminación de cubierta vegetal que van a generar. En este sentido, censuran que acometer estos proyectos va a traer consigo la realización de grandes movimientos de tierras de alto valor ambiental, unido a las afecciones ecológicas que van a provocar en dichas zonas naturales.

Critican, asimismo, que muchos de estos nuevos parques se quieren establecer en zonas rechazadas por el Plan Energético de Nafarroa y que no han analizado la cantidad de recurso eólico existente en el emplazamiento proyectado.

Además del proyecto mencionado de Lesaka, se plantea la colocación de 24 aerogeneradores en zonas de Odieta, Juslapeña, Ezkabarte, Olaibar, Anue y Esteribar; otros 32 en Eguesibar, Lizoain y Erro; 12 más en Etxauri y Goñi; y finalmente 25 en Lizarraldea -Ameskoa, Allin, Deierri, Abartzuza, Lezaun y Gesalatz-.

IMAGEN DE LOS TERRENOS AFECTADOS POR EL PROYECTO DEL TAV

Astigarragatik Lezorainoko AHTren zatiari, alegazioak

Uda garaia probestuz, abuztuaren 3ra arte jarri zuten zuzenketak aurkezteko epea

Beste behin ere uda garaiak ematen duen geldotasuna baliatuz Espainiako Sustapen Ministerioak jendaurrean jarri zuen ekainaren 23tik abuztuaren 3ra bitartean Astigarragatik Lezorainoko Abiadura Handiko trenaren (AHT) ikerketa informatiboa. Askotariko eragileek alegazioak aurkeztu dizkiote aipatu ikerketa informatiboari eta Gipuzkoako EHNEtik ere proeiktuaren kontrako jarrera adierazi dugu, izan ere, nekazaritzarako zein abeltzaintzarako egokiak diren lur eremuak galtzea suposatuko bailuke jada oso artifizializatua dagoen Gipuzkoaren eremu horretan.

Astigarraga, Oiartzun eta Lezo lotuko dituen zatiak 7,150 jilometroko luzera du: "Erdi lurperatutako egitura konplexuko hormigoi kutxa erraldoia da, bi pisukoa. Proiektua gainera, Oiartzunen hasi eta Lezo Gaintxurizketan amaituko den 3,2 kilometroko bigarren trenbide lotunea aurreikusten du. Lezo Gaintxurizketa zonalde horretan plan batzuk merkantzietarako geltoki intermodala, eta Pasaiako portuarekin lotzeko trenbidearen adar independentea eraikitzea aurreikusten dute".

Eraiki nahi duten zati horretarako 476 milioi euro erabiliko lituzkete eta gaur egun gizartean badira premiazko behar ugari diru hori bideratzeko modukoak, esate baterako, osasungintzan eta hezkuntzan inberti daitezke, baita nekazaritzan ere.

Zabortegian Sololuzeren hezurrak topatu dituzte

Abuztuaren 6an sei hilabete bete ziren Zaldibarko zabortegiko hondamendia gertatu zenetik. Sei hilabeteren ondoren, abuztuaren 16an agertu zen lehen aztarna zabor artean. Abuztuaren 19an konfirmatu zuten DNA frogak egin ondotik, Markinan bizi zen 62 urteko Alberto Sololuzeren hezurrak zirela.

Bilaketa operatiboek aurrera darraite eta Joakin Beltranen aztarnak topatzeko itxaropena handiagoa da orain. Prozesu judizialek ere aurrera darraite bien bitartean. Bi epaitegitan ari dira bide judiziala jorratzen: Durangon hondakinek lurperatutako langileen desagerpena ikertzen ari dira, eta Eibarren, berriz, langileen eskubideen eta ingurumenaren aurkako ustezko delituagatik jarritako salaketa.

Han encontrado los restos óseos de Alberto Sololuze, pero todavía no hay rastro de Joaquin Beltran

KAUTELAZKO NEURRIEKIN

Ekainean Verter Recyclingeko bi goi kargudun atxilotu zituen Ertzaintzak eta biharamunean epailearen aurretik igaro ziren. Ondoren, behin-behinean aske geratu ziren kautelazko neurriekin: hilean behin epaitegira joan behar dute eta pasaportea kendu diete.

MARKINAN EGINDAKO MANIFESTAZIOA

Abuztuaren 7an Idiazabalen IAT azterketa pasa dute traktoreek

Oraindik ere Urnietako eta Irungo Rheiland TÜV enpresak ez du IATrik pasatzen herrietan

Pasa den urte bukaeraz geroztik Gipuzkoako EHNE presioa egiten ari da Tolosaldean, Goierrin eta Beterrin traktoreek IATa (ITV) pasa dezaten herrietan. Eusko Jaurlaritzako Industria sailarekin martxoan elkartu ondoren, abuztuaren 7an IAT azterketa Idiazabalen egitea lortu zen, baina arazoa ez dela hor bukatzen eta denbora pasa ahala egoera okertzen eta larriagotzen doala adierazi zaio Jaurlaritzako Industria Sailari. Beste data batzuk exijitu zaizkio Tolosaldeko eta Goierriko beste herri batzuetan IATa egiteko, baina abuztuan ez du erantzunik eman.

Gainontzeko eskualdeetan data jartzeko exijitu zaio Jaurlaritzari

Ganaderos de Sakana apuestan por la recuperación de sus dehesas tradicionales

El último proyecto en el que están trabajando es el paraje de Basozelai, en Arruazu, con una superficie de 18 hectáreas

Ganaderos de Sakana, trabajando codo con codo con vecinos e instituciones, encadenan ya varios años esforzándose en la tarea de recuperación de sus dehesas tradicionales, con la vista puesta en que sean utilizadas para el silvopastoreo y como espacio de ocio. En un principio, se llevaron a cabo sendas iniciativas en Irañeta y Etxarri, y ahora le toca el turno a Arruazu, concretamente al paraje denominado Basozelai.

Se trata de un robledal con una extensión de 18 hectáreas -primero se actuará sobre 11 hectáreas y después en las restantes siete-, en el que ya se ha procedido, por orden, a la colocación de malla ganadera, descuaje de arbustos y clareo de arbolado. Posteriormente, se desbrozarán ramas y matorral, para llegar a la fase de aprovechamiento pastoril.

La dehesa de Basozelai se encuentra en su primera fase de recuperación.

La intervención se encuadra dentro del Plan Estratégico de Sakana, iniciado hace una década y, entre cuyos objetivos, se encuentra la gestión de los espacios comunales en ecosistemas vinculados al sector primario. "Se plantea la necesidad de que en el valle exista una ganadería extensiva, de carácter familiar y sostenible, que esté sujeta a los recursos naturales que nos rodean", explica Aritz Ganboa, ganadero de Arruazu.

Dicho y hecho, este último proyecto que se está aplicando en Basozelai se inició en la pasada legislatura y se le ha dado continuidad en la presente. De momento, esta primera etapa de clareado de la zona -se dejan exclusivamente los árboles más grandes y centenarios- solo ha permitido la entrada de ganado caballar (pottokas), pero está previsto el ovino y también otros de índole mayor. "La realidad es que en esta primera fase es necesaria una mayor carga ganadera para que acabe germinando la hierba", acota Ganboa.

En este sentido, también se persigue que dicha área sea aprovechada por el ganado porcino, que se podría beneficiar en su alimentación de las nutritivas bellotas, si bien la legislación navarra prohíbe actualmente que dichos animales sean pastoreados en zonas comunales por el posible riesgo de transmisión de algunas enfermedades, "aunque vamos a pelear para que cambie dicha normativa".

Estas nuevas dehesas son un recurso para gente joven que quiera acceder a la ganadería y no disponga de tierra

Ganboa critica que un "ecologismo mal entendido" ha acabado llevando a que muchas áreas boscosas se hayan dejado de gestionar, convirtiéndose en una masa forestal sin aprovechamiento, pero sobre todo, sin control, lo que puede derivar en riesgos peligrosos, hablamos de incendios, o el retroceso de algunas especies vegetales autóctonas. "Hay que devolverles su condición de espacios singulares, con diversos usos sociales, abandonando la idea de que se trate de zonas prohibidas", argumenta.

Y este ganadero de Arruazu pone en valor que el proceso para cambiar la utilidad de estas áreas se haya realizado mediante un proceso de carácter comunitario. "Es muy importante el marco donde se toman las decisiones, pues ahí intervienen los ganaderos, vecinos e instituciones. Que estas dehesas sean un punto de actividad motriz y estratégica depende de que los medios de gestión estén en manos de todos", concluye.

Ataungo Udalak soinugailuak arautzeko ordenantza publikatu du

Gipuzkoako EHNEk kutsadura akustikoa prebenitzeko asmoz indarrean jarritako arauari zuzenketak aurkeztu dizkio

Ataungo Udalak 'Nekazaritzako edo basogintzako lanetan soinugailuak erabiltzeagatik kutsadura akustikoa prebenitzeko ordenanatza orokorra' araua jarri du indarrean. Aipatu arauak txorimalo akustiko automatikoen eta uxatzaile digitalen zarata arautzea du helburu, Udalaren esanetan, "leherketek landa eremuan dituzten ondorio kaltegarriak saihesteko, prebenitzeko eta murrizteko". Baso landaketetan, baratzeetan, nahiz larreetan basa animaliek eragiten dituzten kalteak saihesteko hainbat baserritarrek txorimalo akustiko automatikoak eta uxatzaile digitalak erabiltzen hasi dira. Gailuek zarata ateratzen dutela kexu agertu dira hainbat herritar eta horri erantzunez jorratu du araua Udalak.

Ataun ha publicado una ordenanza para regular los ahuyentadores

El ayuntamiento de Ataun ha puesto en vigor una ordenanza sobre contaminación acústica

Dena den, ez du herriko baserritarrekin adostu araua, ezta araua ezartzeko asmorik ere ez du partekatu. Herriko ikuspegia erabili dute araua indarrean jartzeko, adostasunean eta baserritarren ikuspegia aintzat hartu gabe.

Eskumenak

Kutsadura akustikoari buruzko arauak diseinatzea udalen eskumena den arren, badira aipatu arauan hainbat puntu kezka handia sortzen dutenak. Esate baterako: ikuskatzaileei "Ikuskatu beharreko instalazio edo esparruetara sartzea, aldez aurretik identifikatu eta jakinarazi gabe".

Gipuzkoako EHNE ha presentado alegaciones a la ordenanza publicada por el ayuntamiento de Ataun

Produktu fitosanitarioak erabiltzeko txartela lortzeko, ikastaroa

Produktu fitosanitarioak erosi eta erabili nahi duen edonork haien erabilera egokia ziurtatzeko ikastaro bat egin behar du. Aipatu ikastaroa Gipuzkoako EHNE bidez egiteko aukera izango du interesa duenak. Honako telefono zenbakira deitu behar da izena eman ahal izateko: 615 798 135 eta Maiderrengatik galdetu.

Informazioa

- **Epea** -*Irailak 8, 10, 15, 17, 22 eta 24.*
- **Ordua** -*14:30etik 18:30era.*
- **Lekua** -*Gurdi saltokia.*
- **Prezioa** -*80€.*

Eman izena ikastaroan

Lurzaindia ha comprado terreno rural en DOnibane Lohizune

Lurzaindiak lurrak erosi ditu Donibane Lohizunen

Lau hektareako eremua eskuratu du elkarteak eta Martin Lemaire laborariak erabiliko ditu

Lurzaindia elkarteak laborantzarako lurrak erosi ditu Donibane Lohizunen. Lorpen handia da izan ere aipatu herrian presio handia baita lurren salmentari dagokionean. Sopitenea eremuan daude elkarteak eskuratu dituen lau hektareak. Lur zati hori etxe baten jabetzakoak ziren eta etxea pertsona partikular batek erosi du, baina lurrak SAFERaren bitartez Lurzaindiak 29.944 euroren truke.

Hemendik aurrera Martin Lemaire Senpereko laborariak erabiliko ditu lau hektareako lur horiek ardoa biologikoan egiteko.

Presentado el primer queso Idiazabal de Navarra. José Mari Ustarroz, Presidente del Consejo Regulador de la Denominación de Origen Idiazabal junto con el cocinero Nacho Gómara, presentaron el queso Idiazabal de la temporada 2020 de Navarra.

Artileari buruzko Lanaland proiektua jarri dute martxan

Lanaland egitasmoa Euskal Herri osoko artzainen artaldeen artileari aterabidea bilatzeko asmoz sortu da: alde batetik, artileari balio erantsia eman nahi zaio, eta bestetik, irtenbidea topatzea. Egitasmoaren bultzatzaileek diote helburuetako bat dela artzainek dirurik ez galtzea eta artileari etekina ateratzea.

Dagoeneko hainbat proiektu gauzatu dira eta beste asko martxan dira, baina Lanaland egitasmoak horiek guztiak garatzen ari diren enpresei sostengua eskaintzea du beste xedeetako bat.

Latxa ardiaren artilea ongarri bilaka daiteke, ehungintzarako balio lezake, baita plastikoaren erabilera gutxitzeko alternatiba ere izan daiteke. Bide horiek jorratzen ari dira sostengua jasoko duten enpresak. Hala ere, Lanaland-en baitan, artzainei baita artilea ikertzen ari diren enpresei formakuntza saio berriak ere eman nahi zaizkie.

Lana

Lehorteak abereak bazka gabe utzi ditu
INCENDIO
La sequía dura ya tres meses
Graves daños en las cosechas a causa de las heladas
GRANIZO
Que las inclemencias no te pillen a la intemperie, asegura tus cosechas
Hartu aurre bat-bateko ezbeharrei, babestu zure uzta eta abereak
Infórmate de la amplia gama de líneas de seguros que te ofrece ENESA en frutas y hortalizas, viñas, herbáceos, forrajes, ganadería, etc.
Seguros financiados por la Entidad Estatal de Seguros Agrarios (ENESA), Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación.
Financiado por la Entidad Estatal de Seguros Agrarios, O.A. (ENESA), Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación
COAG
ehne
euskal herriko nekazarien elkartasuna
MINISTERIO DE AGRICULTURA, PESCA Y ALIMENTACIÓN
ENTIDAD ESTATAL DE SEGUROS AGRARIOS, O.A. (ENESA)
Te Asesoramos en: EHNE-Nafarroa: 948 254 841 · EHNELUR: 943 813 928 · AGA: 945 260 533

Garikoitz Nazabal Etxabe

GIPUZKOAKO EHNEKO PRESIDENTEA

"Sektor duen la jarri bel

Azken hilabete hauek markatu dituen covid-19ak eragindako ezinegonaren balorazioa eta aurrera begira etor eta gerta daitezkeen erronkez aritu da Ardatza Garikoitz Nazabalekin, Gipuzkoako EHNEko presidentearekin.

Gipuzkoako EHNEren presidentea zara. Zer moduz daramazu?
Hasierako sentsazio berdintsuarekin: harrotasun handiz hartzen den ardura da, errekonozimendua dioten erakunde bateko ardura delako. Eta era berean, erantzukizun sentsazioarekin. Izan ere, sektoreak eragingune asko dauzka: egiturak, arazoak, jende oso gutxi omen gara, baina jende asko gara eta arazoak ere asko. Lagundu nahi horrekin eta biharko Euskal Herriko lehen sektorea izan beharko lukeen Gipuzkoako ataltxo horretatik, bada, erantzukizun handiz. Hor, ekilibrioak egiten.

Presidentea zarenetik zein bilakaera sumatu diozu Gipuzkoako EHNEri?
Sindikatua azken batean erreminta bat da eta helburua herria, lurra, sektorea bera dira. Baina erremintak, etxean bezala, kalitatezkoak behar dute, kondiziotan behar dute eta azken urteak neketsuak izan dira zentzu horretan, hau da, etxeko lan asko zeuden egiteko eta konpromiso hori hartu genuen Exekutiba bezala. Nik uste dut konpromiso horri zor lan asko egin dela. Saneatze bat behar zuen egiturak, gainbegiratze bat ere bai, eta nik uste dut, Exekutiban konpromisoa hartu zuen lan talde bat badugula zentzu horretan lan egin duena, eta iruditzen zait aurreneko oinarriak hori beharko luketela. Beraz, egiturak saneatu bat izan du eta maila horretan urrats garrantzitsuak eman direla nahiko nabarmena da.

> *"El sindicato es una herramienta, pero los objetivos son la tierra, la nación..."*

Bestalde, erronka berri batzuei aurre egin behar diegu, urteak aurrera doaz, teknologia berriak...gizartearen zahartzea esaten da, baina gaztetzea ere badago gremio guztietan, eta horretara egokitu behar du sindikatuak. Komunikazio mailan dugun informazio eta desinformazio egoera horretan erronka serioa da, bai eragile guztientzako, baita erakundeentzako ere. Baina azken finean, esan behar dut, hala pentsatzen dudalako, sindikatua sektorearen beraren isla dela. Eta sektorean bertan ilusio falta bat gailentzen bada, parte hartzeko motibazioa jaitsi egiten da eta hori trakzionatzen neketsua da. Izan ere, gure artean hitz egiten ez badugu, adostasunik bilatzen ez badugu, planteamentuak hobetzea kosta egiten da. Hori beti izan da erronka bat eta zailtasun bat, etapa diferenteetan, nagusiagoei entzuten diedanez ere, eta joera hori ez da aldatu sindikatuan. Zenbait urte izan ditugu, egoerak bultzatuta neurriak hartu behar izan direnak. Esaterako, egoera konfederala tarteko, urte gogorrak izan dira, gustatuko litzaiguke Ardatza etxerik etxe bidaltzea eta hedapena are eta handiagoa izatea,

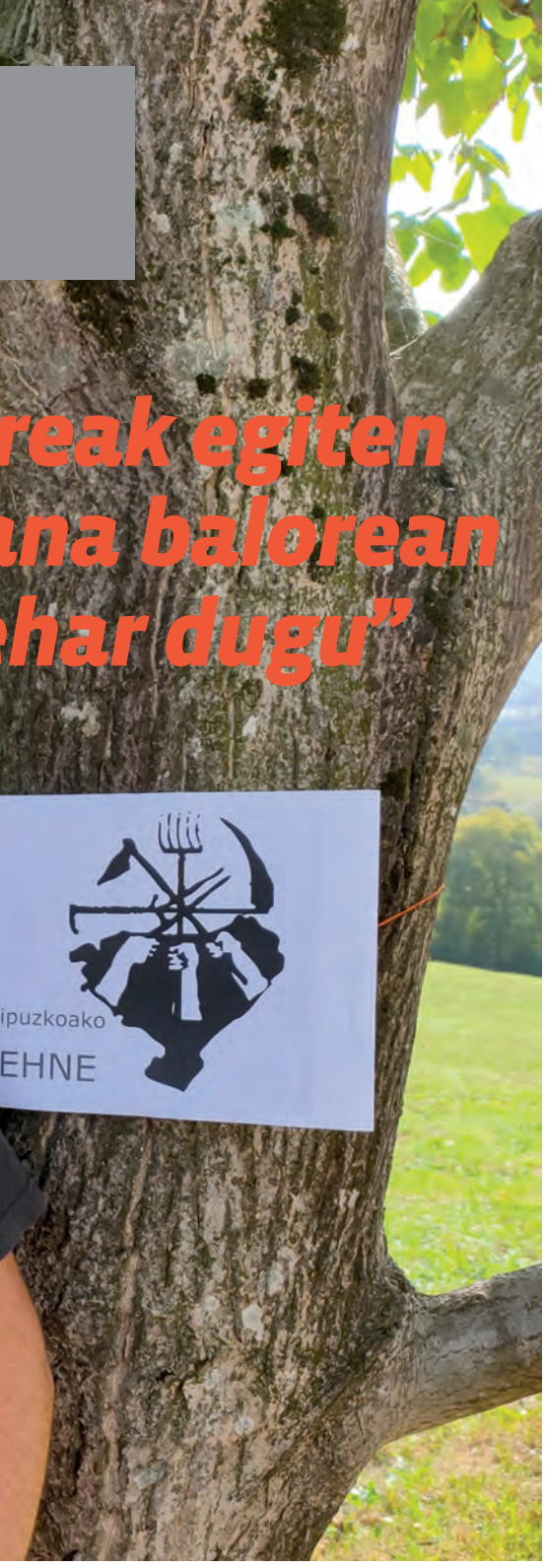

reak egiten
ana balorean
ehar dugu”

baina horretarako bitartekoak behar dira eta ez baditugu, ahal denera egokitu behar dugu. Horiek saneatzen doazen heinean, proiektu berriak mahai gainean jarriz joan behar da eta beti ere baserritarraren defentsari eta beharrari erantzungo dion egitura funtzionala izatera bideratutako sindikatua osatzeko eta gure zerbitzu kooperatiba, Ehnelur, ere berdin.

Ze erronka izango ditu sindikatuak?

Erronkatan, sindikatu bezala, sektorialak ditugu. Sektoreko bateragune, bizkarhezur zela sindikatua genion. Hori, bukaerarik ez duen bide bat dela iruditzen zait, beti pausoz pauso egiten joan behar dena dela eta egoera berrietara moldatzen, beti helburu berdinari jarraituz, sarritan egoerak aldatu egiten baitira. Nik uste dut azken urteetan, sektorean ibilbide luzea duen pertsona askok hausnarketa sakonak egin dituela: lehengo garaietara ezin dela bueltatu uste duten gogoetak dira eta konpartitzen ditugu. Ez da hain erraza, ordea, zenbait erabaki, zenbait egoera, sektorialak izan daitezkeenak, edo egiturazkoak izan daitezkeenak, beste zenbait arrazoiengatik, eta batik bat konponente politiko fuerte bat dutenak hautsi edo sortu dituztenak berbideratzea. Baina erronkek hortik joan behar dute, gure ingurua aldatzen ari delako. Urte zailak datozkigula nabarmena da. Orain koronabirusaren kontu honek azpisektore bakoitzari desberdin eragin dio, baina denontzako egoera berri bat etorriko dela agerikoa da eta seguruenik gordinagoa, eta ezinbestekoa izango da sektoretik denak elkar hartzea. Zoritxarrez, uste dut elkar hartze horren kontrako jarrerak ere badaudela zenbaiten aldetik, eta niri oso bista gutxiko jarrera iruditzen zait. Ez dut uste sektorearen gehiengo batek nahi duena denik. Gure etxekolana izango da pultso horri eustea. Sektorean indartzen, gorpuzten, lantzen lan egin behar dugu, biharko Euskal Herriak beharko duelako lehen sektore bat.

> *“Creemos que el sindicato cohesiona el sector que es la espina dorsal”*

> *“El sector se protege con respeto y reconociendo su labor, no con subvenciones ”*

Beste erronkatako bat da, sektoreak egiten duen lana balorean jarri behar dugula. Askotan esaten dugu, baina ez da egiten. Aldaketa klimatikoa hitz artean darabilgun honetan, etxekolan handi bat izango dugu, gizarteari ulertarazten sortzaile izan beharrean, aldaketa klimatikoa gerta ez dadin alternatiba dela sektorea. Herri super industrializatu batean, herri super populatu batean bizi gara, interes komertzialak tarteko, sektorea sarritan dianan jartzen da eta gizartea informatu edo hezi beharra daukagu. Baina etxea bete lan dugun honetan, geroz eta marjina estuagoak izatera derrigortzen gaituzten honetan, saltzea oso neketsua eta zaila dagoen merkatu honetan, balio erantsia lortzea, erraz esaten da, baina oso zaila egiten den lan bat da. Baserritarroi hezi eta informatzeko lan hori ematea gehiegizkoa da: gu joan behar gara eskoletara, guk erakutsi behar diegu agintari politikoei, guk erakutsi behar diegu euria goitik behera datorren edo behetik gora egiten duen... Ezin zaigu ahal duguna baino gehiago eskatu, eta horretarako bidelagunak behar ditugu: bai bitartekoak dituztenak, bai politikak martxan jarri behar dituztenak, eta benetan sektorea aintzakotzat hartu beharko luketenak bide orri horiek diseinatzeko garaian. Joera handia baitago, paternalismo puntu handi batekin, sektorea tratatzeko eta gero esateko gure buruaren jabe ez garela. Askotan pentsatu izan dut, batez ere maila politikoan, ze errespetu gutxirekin tratatzen den edo ze azkar ezjakintzat hartzen den baserritarra: bizi guztian baserrian lanean aritu eta familia aurrera ateratzen ari den pertsonari errespeturik ezin zaio galdu, eta batik bat, lekziorik ematen ez da hasi behar. Hala ere, denak ez ditugu zaku berdinean sartuko. Uste dut sindikalki zubi horiek eraikitzeko lana egitea guri suertatzen zaigula, baserritarrak denera ezin garelako ailegatu. Eta herri honek hautu bat egin beharra duelako. Sektorea behar bada, sektorea babestu behar da, eta babestea ez da diruz laguntzea, babestea da errespetua edukitzea, errekonozimendua aitortzea, elikagaiak ekoizten ditugulako, Euskal Herriko langileariarentzako elikagaiak sortzen ditugulako. Orain Covid-19ak asko markatu duen kontu

bat datorkit burura: mugak itxi izan balituzte, zer gertatuko zatekeen? Elikagaiekin aurrera eta atzera zebiltzan kamioi horiek gelditu izan balituzte, zer gertatuko zatekeen? Jendeak zer jan beharko zukeen? Une horietan bakarrik gogoratzen bagara sektorearekin... bada, hor dugu lana.

Beraz, ameskeria izan da itxialdi garaian lehen sektoreak hartutako garrantzia?

Ez dut hori pentsatu nahi. Beti esaten dugu muturrekoak hartuta ikasten dugula, eta pentsatu nahi dut garai hauek zenbaitentzako hausnarketarako garaiak izango zirela. Baina kezka ere sortzen dit. Askotan fokoa non jarri asmatu beharko genukeela uste dut. Esan nahi dut, pandemia garaian azken kontsumitzailearen hausnarketaz baino, dudan arduragatik eta suertatzen zaizkidan lanengatik, fokoa gure interlokutore diren horiengan jarriko nukeela. Sektoreari errespetua baldin bazaio, sektoreko eragileei errespetua behar zaiela eta eragile horiekin elkarlanean lan egin behar dela pentsatzen dut. Batik bat, instituzioak sartzen ditut hor, eta bigarren planoan alderdi politikoak, lehen horiek batik bat, herritarrontzako lanean aritu beharko luketen etxe horiek kudeatzea tokatzen zaien pertsonei hausnarketarako bidea eman badie garai horrek, poztuko nintzateke. Eta ariketa egiten hasi beharko litzateke egituratzen, herri egitura batean lehen sektoreak duen garrantziagatik eta elkarlanerako planteamenduak egin behar direlako kudeaketaren ikuspuntutik. Hori faltan asko botatzen dudan zerbait da. Baita errespetua ere.

Sindikatuon zein kontzeptu dutela erakundeek sumatu ahal izan duzu urte hauetan?

> *"Quiero pensar que estos tiempos han sido tiempos de reflexión para algunos"*

Orokorrean gutxiespenea sumatu dut erakundeen aldetik. Ez dakit beste herrietan zer izango den, baina esango nuke gure herrian badagoela gaitz bat, nolabait elkarlanerako prestutasuna eta adiskidetasun itxurazko bat adierazten duguna boterera iritsi arte. Eta behin boterea hartzen den unean, ahaztu egiten dira harreman horiek, nahi horiek, egitekoak ziren asmo edo modu horiek... Uste dut kronikoa edo ziklikoa den gaitz bat dela. Behin eta berriz errepikatzen den gaitz bat dela ikusten baitut. Lehen ere esan dut: sektoreari zor zaion errespetua beste elkarteei ere hala beharko litzaieke. Izan ere, bizi ditugun garai hauetan onartu ezin den luxu bat delako, dikotomia baten gaudenean, (ilusio falta duen pertsonak eta sartzea gustatuko litzaiekeen gazteak daudelako) azken urtetan sektorea gainbeherako ibilbide horretan dela, jarrera mota horiek onartzea. Jarrera horiek ez dute laguntzen sektorea bera indartzen. Gipuzkoako EHNEren lana da , dauden eragile sektorialak (arraza elkarteak, baso elkartea, askotariko kooperatibak...) laguntzea, indartzea eta sinergiak bultzatzea, elkar ulertzea eta denok ekarpena egiten dugula pentsatzea biharko Euskal Herriko sektore horri, gure baserriei, gure herrietako biziari. Horri guztiari. Ez etsai gisa hartzea. Iruditzen zait klabe motzagoetan dabiltzan batzuei jarrera horrek traba egiten diela.

Zer egin beharko lukete erakundeek lehen sektoreari adierazten dioten "funtsezkotasuna" egiazkoa dela ikus dezagun?

Hasteko koherenteak izan beharko lirateke, praktikan. Askotan hitz egiten da politikaz, baina oso modu orokorrean, ze lehen sektoreari eragiten diotenak oso anitzak dira. Gu ari gara lurra lantzen, gure kudeaketaren baitan dago lurrazaleraren %80a baino gehiago, izan baso, belardi, baratza, mahasti edo sagasti... Eta askotan, esaterako, hirigintza planeamenduak planteatzen direnean, edo biharko Euskal Herriaren garapena planteatzen denean, sektorea ez da aintzat hartzen, ez da errekonozitzen, ez delako ezagutzen... Etxekolan serioa dugu komunikazioa eta gizarteratze lanarekin, geroz eta gizarte urbanoagoa dugulako eta gero horrek katea ekartzen baitu. Politikoak ez dira gizartearen beraren isla besterik. Sarritan gauzarik absurduena ere ikusi eta entzun behar izaten dugu, bai udaletxetan, bai Aldundian, bai Eusko Jaurlaritzan... sektorea ez delako eza-

gutzen. Agian, munduko federik onenarekin arautzen ari diren kontu bat izan daiteke, baina ezagutzarik ez duenez, egoera absurduak ematen dira, sarri teknikarien aldetik, ez politikarien aldetik bakarrik. Politika hizki larriz egiteko garaia da, baina ez dut ikusten halako alturarik duen inor. Hizki larriz egin beharreko politika esaten dudanean, aurrez aipatu

> *"Se debe hacer política con mayúsculas, pero no hay nadie con semejante altura"*

dudan guztia sartuko nuke: alegia, elkarlanetik, errespetutik abiatuta, planteamentuak adosten saiatuta... Nik pentsa dezaket zerbait planteatzen dudanean munduko onena naizela eta inon diren buelta guztiak eman dizkiodala, baina umiltasunez, ondokoa entzunda planteamentu hori hobetu daiteke. Irmotasunez gain, umiltasuna ere behar dugu planteamentutan eta elkarrekintza eta hori egiten bada, adostasunak bilatu daitezke. Eta behingoz izan dadila sektorea eta sektoreari suertatzen zaizkion politikak benetan ardatz baten bueltan eramaten direnak eta lehentasuna ematen zaienak. Gehiegitan izan garelako saltsatarako gremio bat,ez hala izan delako, baizik eta beste batzuk horrela planteatu dutelako, eta lau boto urratzeko helburuarekin, edo jakin ezazue zein helbururekin. Gainera, orokorrean egoera hori gainditzeko etxekolanak sektorean aspaldi hasi genituen eta horrek bihotzerrea eragiten dion inor badago, aparta dadila bidetik.

Azken urtetan eragile askorekin izan du harremana Gipuzkoako EHNEk.

Ezinbestekoa zen, esaterako, Enbarekin edo beste eragile, elkarteekin egin den ibilbidea egitea. Orain ikusikizun dugu egin beharko den ibilbidea, egoerak esango baitu. Onartezina da bakarren batekin ez eseri nahi izatea, edo bakarren batekin haserre egotea, edo ez gaudela ados esatea, entzun gabe zer esaten ari den. Gure sektorean jarrera hori gaitz handi bat izan da, eta erabilpen politikoa deitzen diot horri, eta oso perspektiba gutxikoa da. Sektorean ariketa bat egiten hasi ginen: hitz egin, eztabaidatu, argumentatu eta adostasuna dagoen puntuekin aurrera egin, eta ados ez gaudenak aparkatu. Gero bakoitzak bere iritzia izango du, zilegitasun guztia du eta ez da ezer gertatzen. Horregatik ez da inor inoren etsai izango. Baina sarri hain sinplea den zerbait egiteko ez gara gai. Ez dakit euskaldunon joera den, baserritarrona behintzat bakarrik ez dela garbi daukat... Parte hartzea suertatu zaidan mailan eta inguruko jendeak egin duen lanarekin harro nago. Lan horrekin jarraituko dugu, harremanak normalizatu behar direlako. Baserritar batzuk besteengandik ez gara horren desberdinak eta oso antzeko arazoak ditugu. Bide hori hartzen ez bada, ez dut uste sektorearen etorkizuna lehenesten denik. Izan ere, zenbait pertsona, instituzio edo alderdik parean duen hizketarako kidea zapaltzeko joera hartzea, arduragabekeria hutsa baita. Joko horretan sartzeko asmorik ez dugu, beste batzuk sartzeko tentazio handia dutela ikusten badugu ere.

Zer aholkatuko zenieke baserritar belaunaldi berriei?

Eztabaida, partehartzea, erakundetzea... desprestijiatu egin da eta garai hauetan justu kontrakoa egin beharko litzatekeela uste dut. Urte gogorrak bizitzea tokatzen ari zaigu sektorean eta gizarte bezala ere gogorrak izango dira datozenak. Elkar laguntzeko foro batzuk izatea ona da, eta akatsa iruditzen zait bakoitza bere etxean isolatuta egotea horrelako egoera batean. Batik bat, gazteei esango nieke, sindikatu bat gorpuzten duela elkar laguntzeak, parte

> *"En el sector hay futuro, y para ello el sindicato es una herramienta útill"*

hartzeak... gure etxea sentitzen dugun zerbait izan behar da sindikatua. Askatasun guztiarekin pentsatzen duguna esateko, kontrasteak egiteko eta zerbait defendatu behar denean, egiteko. Niri pertsonalki asko eman dit sindikatuak: profesional asko ezagutu ditut eta tresna asko eman dizkit bizimoduari aurre egiteko. Lan eginda, sektorean badago etorkizunik, eta horretarako sindikatua oso baliagarria den tresna da, baina hor ere, gauzak ez dira oparitzen eta zerbait nahi duenak, parte hartu behar du, busti egin behar du. Orokorrean ardurak hartzearen kontra, parte hartzearen kontra... mezu orokor bat badago. Baina baserritarrak korrontearen kontra ibili izan gara eta honetan ere hala izan beharko genuke.

VIII. ARGAZKI LEHIAKETA

ardatza

ehne
euskal herriko nekazarien elkartasuna

VIII. CONCURSO FOTOGRÁFICO

2020

Sektoreaz harro*
Orgullo de sector*

* Gaiari lotura ematen dioten argazki onenak sarituko ditugu
* Premiaremos las mejores fotos relacionadas con este tema

SARIAK / PREMIOS

1. Asteburuko egonaldia, 8 kiderentzako Gainkobordan (Etxalar)/ Estancia de fin de semana para 8 personas en Gainkoborda (Etxalar)
2. Gurdik eskainitako produktuen saskia / Lote de productos ofrecido por Gurdi
3. Mahastietan gurdian ibilaldia (12 kide) / Paseo en carreta por los viñedos (12 personas)

INSTAGRAM
#ardatza
@ehne.eus

Gainkoborda
Landa apartamentua / Apartamento rural
8 plazas / 8 plaza
Etxalar (Nafarroa)
☎ 637 466 107
info@gainkoborda.com
www.gainkoborda.com

Gurdi EHNELUR
Nekazaritza, abeltzaintza eta lorezaintzan adituak
Nekazaritza Abeltzaintza Ferreteria
Lorezaintza Maskotak Etxea/kanpin
Anoeta (Gipuzkoa)
☎ 943 655 880
gurdi.com

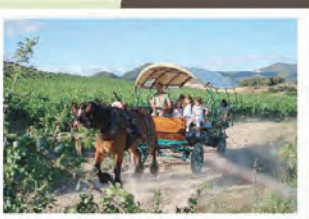

Bodegas Lezaun
Vinos ecológicos y enoturismo
Lakar (Nafarroa)
☎ 948 514 339
info@lezaun.com

+info y bases · Info+ eta oinarriak:

https://twitter.com/EHNEsindikatua
https://www.facebook.com/PrentsaEHNE/
https://www.instagram.com/ehne.eus/

Antolatzailea / Organiza: **Ardatza / EHNE**

Ordiziako Idiazabal Jatorri Izendapeneko gazta lehiaketa, irailaren 11n izango da

Lehen aldiz ostiralez egingo dute txapelketa, frontoian, ikuslerik gabe eta ateak itxita

Pasa den uztailaren 30ean Ordiziako Udalak jakitera eman zuen Irailaren egin ohi dituen Euskal Jaiak bertan behera uzten zituela osasun egoera mantentzen saiatzeko neurri gisa. Dena den, kolokan zegoen Idizabal Jatorri Izendapeneko gaztaren txapelketa eta haren enkantea egingo zen ala ez. Abuztuaren erdialdera uxatu zituen kezkak Ordiziako Udalak: irailaren 11n egingo da lehiaketa.

Gazta txapelketa, ordea, ez da betiko baldintzatan egingo. Ordiziako frontoian egingo dute, baina ateak itxita eta inolako ikuslerik gabe, eta lehen aldiz, ostiralez. Izan ere, asteazkenetako azoka izan baita txapelketa egiteko aitzakia. Antza denez, gazta txapelketaren lehen aipamena 1904an egin omen zen Aldundiak antolatutako Euskal Jaien baitan.

ORDIZIAKO EUSKAL JAIEN AZOKA BEREZIKO IRUDIA. GOIERRIKO HITZA

EGUTEGIA HANKAZ GORA

Lehiaketa eta txapelketen egutegia hankaz gora gelditu da aurten Euskal Herrian, izan ere, azken unera arte ez baitira zehaztu egingo diren ala ez.

Esaterako, Uharte Arakilgo Artzai Gazta txapelketa bertan behera gelditu da, baita Elizondoko behi piriniar arrazako estatu mailako txapelketa ere.

- **El Concurso de Quesos de la Denominación de Origen Idiazabal de Ordizia se realizará el 11 de septiembre**

Artzai Gazta txapelketak herrialde guztietan ez egin izanak ere, Idiazabalen egin izan den Euskal Herri mailako lehia kolokan jarri du.

Artzai Txakurrek txapelketak anulatu izanak ere zori berdina betetzera daramate.

2020. urte gorabeheratsuak, azokak, merkatuak eta feriak hankaz gora jartzeaz gain, lehiaketak ere aldrebestu ditu.

Aldundiari, IBR programari buruz

Gipuzkoako EHNEren iritzia helarazi zaio kideen ekarpenekin

Martxoan azken bilera eginez geroztik, Foru Aldundiarekin ez dela beste bilerarik izan uztailera arte IBRri buruz. Herri lurretako larre irekieraren atarian egoteak abeltzainen artean sortu zuen presioa izugarria izan zen, eta informazio falta, desinformazioarekin nahastu ere egin zen kasu askotan. Uztailaren 6an berriro konbokatuak izan ginen EHNE eta ENBA, bi gestio zentroak eta arraza elkarteak, berriro gaiaz hitz egiteko, saneamendu kanpainako emaitzak jada Aldundiak eskutan zituela, analisien eta albaitero kostuekin batera. Bertan, bi galdera luzatu zitzaizkigun:

•"Gipuzkoa osoan IBR programa derrigorrezkoa izatea ezarri behar al da?"

•"Herri lurretan IBR gE+ diren animaliak onartu behar al dira?"

Hasteko esan beharra dago bertaratutakoen artean harridura sortu zutela bi galderek. Izan ere, hilabete batzuk lehenagotik ahoz aho ibili den informazioa, Aldunditik edota albaitarien aldetik zetorrenak, ez zuen zalantzan jartzen derrigortasuna zabalduko zenik. Eta bigarren galderari dagokionez, martxoko bilera hartan erabaki omen genuela irakurri ahal izan genuen, mendian gE+ horiek aurtegoan soilik onartzea, bileran hori babestu ez bagenuen ere.

Gipuzkoako EHNEtik garbi adierazi nahi genien ez genuela bertan erabaki bat hartuko, ikusirik aurrez nola erabili den parte-hartzaileon izena guk erabaki ez ditugun gauzak martxan jartzeko, eta barne mailan hitz egin ondoren iritzia helaraziko geniela esan zitzaien. Honetarako ordea, ezinbestekotzat jotzen genuela helarazi zitzaien "IBR programa" esaten dugunaren definizioa (zer eragin izango duen baserritarron egunerokoan) eta kostu ekonomikoak argitzea, bai baserritarronak eta bai Aldundiarenak (kontuan izan

VACUNO DE CARNE

behar dugu daukagun kontestu ekonomikoa, izan ditugun murrizketak eta datozenak).

Begi onez ikusten dugu martxan jartzen den edozer berrikustea, birplanteatzea edo hobetzeko saiakerak egitea. Baina ez gaude indefinizio egoera batean zerbaiti baietz edo ezetz esateko prest. Programaren definizioa argi geratzea eskatzearen arrazoia adibide batzuekin ulertzen da egokien, izan ere, uztaileko bileran esan zitzaigun bakoitzak nahi duen txerto markatzailea erabili dezakeela, txerto ekoizleak ezartzen dituen jarraibideak betetzen badira. Hau berria zen, orain arteko hilabeteetan Bovilis IBR Marker Live erabili behar zela, bai hala bai, esan baitzen. Gai hau haserre ugari sortu dituena izan da, kasu batzuetan, txertatutako animaliak birbakunatuaraziz, mendira joateko baimenak ukatuko zitzaizkielakoan. Bestalde, han esan zitzaigun menditik bueltan (edo feria, txapelketa,...) IBR analisia egin behar dutenen albaitarien kostua, analisiaren kostuarekin batera, Aldundiaren kontura izango litzakeela. Orain arte ezjakin geundena.

Uztailaren 20an bigarren bilera deitu zen, bi galderak mahai gainean jarriz berriro, baina aurrekoan argitzeko eskatu zitzaizkien gaien inguruan argipenik jaso gabe. Hilabete bukaerarako erabaki bat hartu beharra zegoela esan zitzaigun behin eta berriz, eta konpromisoa hartu genuen astebetera idatziz helaraziko genuela gure iritzia, jada barne bilera egina genuenez eta exekutiban landuko genuelako. Hurrengo egunean jaso genuen Aldundiaren erabakiaren berri, Gipuzkoan derrigorrezko izatea erabaki dutela esanez. Gipuzkoako EHNEtik esandakoa betez, gure ekarpenak helarazi dizkiogu Foru Aldundiari, nahi badu, aintzat hartu ditzan:

•Programa definitu ahalik zehaztapen gehienekin, baserritarra ezbaian egon ez dadin, bai mugimenduei dagokienez (sarrera irteerak) edo betebeharrak analisien inguruan (noiz, norekin,...), onartuko diren IBR kalifikazioak (errege dekretuak IBR 1,1-,2,3,4 baimentzen ditu, Aldundiak IBR 1,3 eta4 kalifikazioez soilik hitz egin izan du)....

•Kostuen zehaztea (baserritarrontzat eta Aldundiarentzat). Gure ustez, txertatzeak egin behar diren kasuan, baserritarrak txertoa erostea nahikoa beharko luke, bakunazio kostua Aldundiak bere gain hartuz.

•Bat egiten dugu, mendian gE+ animaliak baimentzearekin, bueltan datozen animaliei egiten zaizkien emaitzetan IBR hedapenik ikusten ez den heinean.

•Txertatzeak egin behar diren kasuetan, norberak nahi duen albaitaria erabiltzeko aukera izatea, aldaketak eman behar badira Aldundiak dituen hitzarmenetan, egin.

•Saneamendu kanpaina udazkenera aurreratzea, batik bat, herri lurren erabiltzaile diren IBR 3 eta IBR 4 baserriei, programa betetzeak ahalik eta lan eta kostu gutxien izan dezan beraientzat.

•IBR programaren jarraipenerako foro bat martxan izatea, sortzen diren kasuez, errekurtsoen erabilpen egokiagoaz, eman beharreko aldaketez edo jasotzen diren emaitzen garapenaz hitz egin eta zuzeneko informazioa izateko. Mahai sanitarioa berriro martxan jartzea izango litzatekeela egokiena uste dugu.

Lúpulo

Grupo Lúpulos de Calidad presenta su proyécto

El objetivo del proyécto es mejorar la sostenibilidad de las explotaciones

Los miembros del Grupo Operativo Lúpulos de Calidad, que aglutinan a 8 equipos de trabajo (entre los que se encuentra Neiker) de 3 comunidades autónomas (Castilla y León, Galicia y País Vasco), han presentado su proyecto sobre innovaciones en el cultivo de lúpulo para mejorar la sostenibilidad de las explotaciones.

Los principales objetivos del proyecto tratan sobre temas como el control sostenible de plagas y enfermedades, la optimización de los sistemas de riego y fertilización, así como en la sostenibilidad medioambiental y económica de las explotaciones.

Dicho grupo se creó en 2018 y representa los diferentes segmentos de la cadena de valor del sector, como cultivadores, productores y comercializadores: SAT Lúpulos de León, Cooperativa Lutega, Hopsteiner España. Asimismo, colaboran las universidades de Leon y Santiago de Compostela y centros de investigación como la Agencia Galega de Calidade Alimanetaria (Agacal), el Instituto Tecnológico Agrario de Castilla y León (ITACyL), Neiker y grupos como Cerveceros de España, las Asociaciones Poeda y Mariñas-Betanzos.

En Nueva Zelanda se cobrará por emisiones de los rumiantes

Nueva Zelanda será el primer país que cobrará por las emisiones de metano que generan los rumiantes. Dicha ley tiene el objetivo de reformar el mercado de derechos de emisión nacional para mitigar los efectos del calentamiento global. Esta ley entrará en vigor en el 2025 y para poder conseguirlo el Ministerio de Cambio Climático Neozelandes ha llegado a un acuerdo con los productores para reducir las emisiones de metano que generan los rumiantes, que suponen el 35% de los gases efecto invernadero del país. Los productores tendrán de plazo hasta el 2022 para crear un sistema de control de emisiones. Serán los propios productores los que analicen de qué forma podrán reducir emisiones en su actividad.

Ovejas

Aceptable campaña del cereal, aunque con menores rendimientos que el año pasado

Las intensas lluvias y las suaves temperaturas, factores decisivos

Aunque el rendimiento no ha sido uniforme en todas las zonas, podría calificarse de aceptable la campaña del cereal 2020 desarrollada en Araba y Nafarroa, aunque sin llegar a los números históricos del año pasado. La climatología, con un invierno y primavera muy húmedos y temperaturas suaves, ha marcado la diferencia de producción según las diversas áreas cerealistas.

Así, y en lo que a Araba se refiere, La Llanada ha destacado por su rendimiento en cebada de primavera, mientras que en los Valles Alaveses, aún siendo aceptable, ha estado por debajo de lo esperado. Tampoco se han ajustado a las expectativas las producciones de este mismo cereal en su modalidad invernal. Al contrario de lo que ha ocurrido con el trigo, cuya cosecha ha sido homogénea y satisfactoria en todas las comarcas, según exponen técnicos de la Cooperativa Garlan.

En este sentido, las intensas lluvias iniciadas a partir de mediados de noviembre provocaron que la siembra entre los meses de diciembre y febrero debiera realizarse en condiciones poco óptimas. La ausencia de heladas y las generosas precipitaciones trajeron consigo una buena nascencia, ahijamiento e implantación del cultivo, si bien la prolongación de las lluvias pudo comprometer la sanidad del cereal, debiéndose aplicar tratamientos fungicidas con una mayor antelación e intensidad.

En algunas variantes, como el caso de la colza, las buenas condiciones climáticas otoñales supusieron una magnífica siembra, lo que, a la postre, resultó un inconveniente, por el exceso de planta por hectárea, evaluado por Garlan en un 30%, si bien el rendimiento final acabó siendo homogéneo en todas las comarcas del herrialde.

LA COSECHA DE CEREAL 2020 HA SIDO POSITIVA EN TÉRMINOS GENERALES

A mediados del presente mes se llevará a cabo la recolección del girasol, cuya nascencia estuvo marcada por los problemas derivados de las lluvias torrenciales y de los ataques de aves -una situación que no se había dado con anterioridad-, aunque las precipitaciones veraniegas han reconducido a una evolución más positiva.

UN 6% DE DESCENSO PRODUCTIVO

Como en Araba, en Nafarroa también la producción de trigo ha destacado por encima de la de cebada, acompañando la buena climatología a los cultivos durante casi toda la campaña, según apunta INTIA. Sin embargo, ello no ha dado para llegar a los números del año pasado, ya que se cifra en un 6% el descenso productivo respecto a 2019, lo que sitúa la campaña en cifras de 2017 y 2018.

De hecho, se evalúa como el quinto año con mayor rendimiento cerealista en territorio navarro, que iba camino de un posible récord, pero que se vio truncado por el golpe de calor que hubo que soportar a mediados de mayo, momento clave en la formación del grano de los cereales. También INTIA evalúa como factor negativo el exceso de humedad invernal en algunas zonas para explicar el descenso de producción final.

Por otro lado, las intensas lluvias otoñales complicaron la siembra de algunas variedades y la aplicación de ciertos herbicidas, optando por los de acción exclusivamente foliar, que no fueron eficaces con hierbas problemáticas, como el vallico o la amapola. A ello hay que añadir que las precipitaciones primaverales favorecieron el desarrollo de muchas enfermedades, caso de la roya amarilla y septoria en trigos, y la helmintosporiosis en cebadas, sin olvidarnos de otras habituales, como el zabrus, pulgones y nematodo de la espiga.

Finalmente, la superficie cultivada ha bajado respecto a 2019, situándose en 185.000 hectáreas, un descenso más acusado en trigos -77.000 has., un 3,5% inferior- que en cebadas -77.900 hectáreas-, prácticamente la misma extensión que otras campañas anteriores. Los cultivos alternativos también descienden ligeramente su superficie.

Orden Foral para la aplicación de fitosanitarios contra banda marrón y roja

El periodo para la realización del tratamiento finalizará el 1 de diciembre, pero se debe comunicar con antelación

La Diputación Foral de Gipuzkoa ha publicado una Orden Foral donde se establecen instrucciones para el uso en aplicación terrestre de los productos fitosanitarios formulados a base de óxido cuproso 75% (WG) P/P "contra enfermedades criptogámicas defoliadoras en rodales de Pinus radiata y Pinus nigra de montes de Gipuzkoa".

Asimismo, ha dado a conocer que las personas interesadas en la realización de los tratamientos previstos en dicha Orden Foral deberán comunicarlo previamente al Departamento de Promoción Económica, Turismo y Medio Rural de la Diputación Foral de Gipuzkoa, en el formato establecido en la web (https://www.Gipuzkoa.eus/es/web/mendiak-eremunaturalak/mendi-Kudeaketa/baso Kudeaketa/Basiko osasuna) indicando parcela o parcelas a tratar y remitiendo cumplimentado el formulario disponible en la página web citada.

Xingola marroiaren kontrako tratamentua emateko Agindu Forala atera dute

Condiciones de uso

A continuación se citan los productos fitosanitarios y las condiciones de uso de los mismos:

1.-Productos fitosanitarios formulados a base de óxido cuproso 75% (WG) P/P.

2.-Dosis por aplicación: 0,1- 0,2% (1-1,4 kg producto/ha)

3-Máximo dos aplicaciones terrestres por año.

4.-Uso: Tratamiento fungicida contra hongos defoliadores que causan las bandas marrones y rojas.

5.-El periodo hábil para la realización de los tratamientos finalizará el 1 de diciembre de 2020 y la superficie a tratar será únicamente los rodales de Pinus radiata y Pinus nigra. A esas superficies se les restan estas zonas: a 50 metros alrededor de todos los núcleos habitados y edificaciones, de todos los embalses, lagunas, zonas húmedas, de captaciones de agua (tanto subterráneas como superficiales), de las zonas clasificadas como de vulnerabilidad de los acuíferos (tipo alta y muy alta), de todos los cursos de agua permanente y del mar.

Nuevas obligaciones para los empleadores de temporeros agrarios en Nafarroa

EHNE Nafarroa ha participado durante el mes de agosto en la campaña de divulgación de las nuevas obligaciones en la contratación de personas trabajadoras temporeras, como prevención frente al COVID 19 en el sector agrario.

Se han llevado a cabo 6 charlas informativas sobre la importancia y detalles de la Declaración Responsable que deben realizar los empleadores, en el marco de las medidas preventivas frente a la propagación del COVID 19. Las charlas han tenido lugar en Tudela, Lodosa, Mendavia, Tafalla, Viana y Estella. En las mismas han participado los sindicatos agrarios junto a representantes de los departamentos de Salud y Desarrollo Rural, el Servicio Navarro de Empleo y representantes de ayuntamientos.

Las personas empleadoras que contraten personas trabajadoras agrarias que no están censadas en municipios de Navarra o que, aun estándolo hayan realizado campañas agrícolas en los dos últimos meses en otras comunidades autónomas o en otros países, deberán realizar una "declaración responsable" mediante la cual informan de datos de los trabajadores contratados, declara que asumen las obligaciones laborales y sanitarias, toman las medidas necesarias en seguridad laboral y prevención de riesgos laborales, y garantizan las adecuadas condiciones de transporte.

Esta declaración responsable se hace con el objetivo de recabar datos (teléfono de contacto y domicilio) que ayuden a actuar rápidamente en caso de que haya algún positivo por COVID 19. Se presentará dicha declaración, vía telemática o en los registros del gobierno y oficinas agrarias.

Además, el Ejecutivo Foral exige y se compromete a realizar pruebas PCR a todos los trabajadores y trabajadoras (una vez firmado el contrato) que proceden de otras comunidades autónomas y de otros países o que, residiendo en Navarra, hayan estado realizando campañas agrícolas fuera de nuestra Comunidad en los últimos dos meses. Así mismo, en el caso de la detección de algún positivo, si es necesario se hará cargo del confinamiento y alojamiento de estos trabajadores.

Temporero trabajando

Todas estas medidas preventivas se recogen en la resolución 604/2020, de 11 de agosto, del Director General de Salud, publicada en el BON el 12 de agosto.

El Servicio Navarro de Empleo se compromete, a su vez, a tramitar con rapidez las ofertas de empleo que pudiera recibir para cubrir las posibles bajas en caso de confinamiento, de modo que no se comprometan las labores contratadas.

Las campañas de fruta de pepita, pimiento y la vendimia serán las que permitan valorar los resultados de este esfuerzo de coordinación.

Tempranera vendimia en la D.O. Navarra con 76 millones de kilos

Con nueve días de adelanto respecto al año pasado, se inició la campaña de la vendimia en Nafarroa, que en lo que se refiere a la D.O. Navarra espera recoger unos 76 millones de kilos de uva, un 35% de volumen más que en 2019. Las localidades más al sur de las zonas de Ribera Alta y Baja, con las variedades Chardonnay, Sauvignon Blanc y Moscatel de Grano Menudo, dieron el pistoletazo de salida a una recogida de las más precoces que se recuerdan en la historia de los registros de dicho Consejo Regulador.

La precocidad de la presente vendimia ha venido marcada por un adelanto en la fecha de brotación de la viña, motivado por un final invernal y un inicio primaveral inusualmente cálidos. La antelación se ha mantenido durante todo el desarrollo vegetativo de las cepas porque las temperaturas que han acompañado a las sucesivas fases de progreso de la vid hasta completarse han correspondido a las que caracterizan a cada estación del año, según informa el Consejo Regulador.

Además, la uva presenta un estado sanitario general excelente, consecuencia del esmerado trabajo de los viticultores para conseguir paliar los efectos negativos del exceso de precipitaciones que se produjeron durante el invierno y la primavera, algo que, por contra, ha facilitado las suficientes reservas hídricas para afrontar y completar el ciclo.

Sobre una superficie de 10.200 hectáreas, un total de 2.000 viticultores y 85 bodegas afrontan una campaña que, según las primeras estimaciones de EVENA, espera recoger cerca de 76 millones de kilos de uva blanca y tinta. El inicio de la vendimia viene acompañado de buenos datos en lo que se refiere a la comercialización de los vinos Navarra, ya que a lo largo del mes de julio se produjo un aumento de las ventas de más del 11%.

Seguimos cerca apoyando a nuestro sector

A pesar de estos difíciles momentos que estamos atravesando a causa del COVID-19, **el sector primario** sigue adelante. Por ello, **desde Caja Rural de Navarra seguimos apoyando a nuestro sector. ¿Cómo?**

LÍNEAS DE FINANCIACION ESPECIALES COVID-19

- Pagos de salarios
- Necesidades de circulante
- Facturas
- Pagos cuotas de préstamo

¿A QUIÉN VA DIRIGIDO?

A todas las actividades afectadas por el COVID-19

- Agricultores y Ganaderos
- Bodegas
- Cooperativas
- Otros (Planta ornamental, etc.)

Por último, nuestros gestores de PAC siguen tramitando las solicitudes vía telemática (teléfono/correo) para que puedas registrar en plazo tu solicitud y anticipar las ayudas si así lo deseas.

Consulta estas Líneas en tu oficina más cercana o en **www.cajaruraldenavarra.com/seguimos-cerca**

CAJA RURAL DE NAVARRA | **Volveremos a estar cerca.**

PLAZAK · MERCADOS

Ordiziko Azoka · 2020-08-19

Aire libreko leka	6-4€/kg
Aire libreko tomate	3€/kg
Arbia	1€/sorta
Atxikoria	1€/sorta
Azenarioa	2€/sorta
Babarrun beltza	12-10€/kg
Baratxuria	0,6-0,5€/U
Berenjena	3,5€/kg
Borraja	1€/sorta
Eskarola	1,5-1€/U
Gerezi tomatea	4,5€/kg
Gernikako piperra	8-6€/kg
Haritzhosto letxuga	0,7€/U
Brokolia	1€/U
Italiar piperra	4€/kg
Leka gorria	5€/kg
Leka	6-4€/kg
Leka borobila	3€/kg
Luzokerra	3€/U
Pipar txorizeroa	3€/Kg
Pipermorroa	6€/kg
Porrua	2,5 - 1,2€/sorta
Tipulina	1€/sorta
Tomatea	3€/kg
Txaiota	1€/U
Udare tomatea	6€/kg
Uraza	0,7€/U
Zerba	1,5-0,5€/sorta

Patata	2€/kg
Itaie leka	5€/kg
Pipar gorri luzea	6€/kg
Potxa zuria	10€/kg
Sagar dultzea	6€/Kg
Sagar zukua	4-3,5€/litroa
Akane sagarra	3 €/kg
Andere mahatsa	12€/kg
Aran gorria	3€/kg
Aran horia	2-1€/kg
Basakana	5,5€/kg
Errezil erregin sagar	3€/kg
Hurra	5€/kg
India mahatsa	12€/kg
Klaudia	4€/kg
Marrubia	9-8€/kg
Mugurdia	12€/kg
Sanpedro sagarra	2,5€/kg
Saninazio sagarra	2,5-1€/kg
Pikua	3€/kg
Bertako onddoa	30-15€/kg
Bertako gibelurdin	28€/kg
Kanpoko zizahoria	18-15€/kg
Ardigaztaberria	18-16€/kg
Ardi gazta	22-17€/kg
Behi gazta	15-10€/kg
Gazta nahasia	14 - 12€/kg
Mamitze laktikoko gazta	14 €/Kg
Behi gazta urdina	23 - 20€/Kg

BEHI ESNEA· LECHE DE VACA

kaiku (Iparlat) — **Precio base: 289,616€/t**

Prima DOBLE A: +18,030 €/t (menos de 50.000 bacterias y 250.000 células, ausencia de antibióticos, inhibidores y agua)

Prima de cantidad/mes prima por los litros de cada baremo: de 3.000 a 8.000: +24,040€/t; de 8.000 a 12.000: +30,051€/tn; del 12.000 a 20.000: +36,061€/tn; más de 20.000 litros:+48,081€/tn

Descuentos: No calidad A: -6,010€/t (más de 100.000 bacterias, o más de 400.000 células,o inhibidores o antibióticos)

Células: 400/500.000-18,013€/t; 500/600.000-24,040€/tn, >600.000-36,061€/t

Bactereología: 100/200.000: -12,020€/t; 200-300.000:-30,051€/t; >300.000:-48,081€/t

Grasa: +/- 3,005€/t por encima o debajo de 3,70 Proteína: +/- 4,207€/t por encima o debajode 3,10

Inhibidores / Antibióticos: 1 positivo-18,030€/t, 2 positivos -30,051€/t

Prima c. lechero: +1, 503€/t

Danone — **Precio base: 301 €/t**

Cantidad	Calidad
10.0000-15.000kg/mes=1,5€/t	**SuperA:** 9€/t (menos de 50.000 bacterias y 250.000 células somáticas,ausencia de antibioticos, inhibidores y agua) **Materia grasa:** +/- 2 euros por encima/debajo de 3,70 **Proteína:** 6 euros por encima de 3,20 **Control lechero**=+1,8 €/t.
15.000-30.000kg/mes=3€/t	
30.000-60.000kg/mes=7€/t	
60.000-110.000kg/mes=10€/t	
Más de 110.000kg/mes=13,5€/t	

BILDOTSA · VIVO SALIDA DE GRANJA

Cordero raza navarra (10-13kg)	4,38 / 5,70€/kg
Cordero (13-16kg)	3,75 / 4,58 €/kg
Ternasco (21-24kg)	2,75/ 3,14 €/kg
Precoz (24-26kg)	2,69 / 2,92 €/kg
Oveja desecho 1ªcal.res	18,00 / 18,00 €/kg
Oveja desecho 2ªcal.res	6,00 / 6,00 €/kg

NOTA: PRECIOS DEL 14 AL 21 DE AGOSTO DE 2020. FUENTE: GOBIERNO DE NAVARRA

ZALDIAK · CABALLAR

Potro lechal	3,26 / 3,36 € /kg
Potro quinceno	2,96 / 3,18 € /kg
Yeguas y caballos	1,87 / 2,04 €/kg
Industrial	1,28 / 1,63 € /kg

NOTA: PRECIOS DEL 14 AL 21 DE AGOSTO DE 2020. FUENTE: GOBIERNO DE NAVARRA

PRECIOS MESA IGP TERNERA DE NAVARRA

kg/ Canal	E (Super)	U (Extra)	R (Primera)
Terneras 220/270	4,19/4,23 €/kg	4,07/4,19 €/kg	3,85/4,01 €/kg
Terneras 270 / 320	4,19/4,23 €/kg	4,07/4,19 €/kg	3,85/4,01 €/kg
Terneros 351 / 380	3,85/3,91 €/kg	3,76/3,82 €/kg	3,67/3,73 €/kg
Terneros 381 / 400	3,74/3,80 €/kg	3,65/3,71 €/kg	3,55/3,62 €/kg

NOTA: PRECIOS DEL 14 AL 21 DE AGOSTO DE 2020. FUENTE: GOBIERNO DE NAVARRA

TXERRIAK · CERDO

Cerdo selecto	1,901/ 1,928 €/kg
Cerdo cruzado	1,683/ 1,828 €/kg
Cerdo industrial	1,442/ 1,539€/kg
Cerdas desvieje	0,960/ 1,090 €/kg
Gorrin. Unidad	28,00 / 28,00 €

NOTA: PRECIOS DEL 14 AL 21 DE AGOSTO DE 2020. FUENTE: GOBIERNO DE NAVARRA

TERNERA·TXAHALA

Hembras/castrados hasta 300kg	4,60-4,80 €/kg+iva
Hembras/castrados más de 300kg	4,40-4,60 €/kg+iva
Machos hasta 380kg	4,20-4,40 €/kg+iva
Machos más de 380 kg	4,00-4,20 €/kg+iva

NOTA: PRECIOS SIN IVA. FUENTE: GITXEGI

BELARKIAK · HERBÁCEOS

Avena	148,00 / 150,00 s/almacén salida
Cebada pienso	156,00 / 157,00 peso específico>64
Trigo panificable	180,00 / 182,00 w=120/180. Prot.>13
Trigo pienso	176,00 / 177,00 peso específico>72

NOTA: PRECIOS DEL 14 AL 21 DE AGOSTO DE 2020. FUENTE: GOBIERNO DE NAVARRA

HEGAZTIAK ETA UNTXIA · AVES Y CONEJO

Pollo broiler	1,12 €/kg
Pollo campero	1,85 €/kg
Gallina pesada	0,60 €/kg
Gallina semipesada	0,13 €/kg
Conejo joven	1,78 €/kg

NOTA: PRECIOS DEL 14 AL 21 DE AGOSTO DE 2020. FUENTE: GOBIERNO DE NAVARRA

Iragarkia jartzeko deitu / Llama para poner tus anuncios
Araba: **945 26 05 33** · Gipuzkoa: **943 65 42 81** ·Nafarroa: **948 25 48 41** · Euskal Herria : **945 27 54 77**

DENETARIK · VARIOS

SALGAI · SE VENDE

Se vende finca con agua en Uitzi junto a carretera de 56.000 m2 (85% tractorable).- Tel: 699897907

Se venden bolas de hierba.- Tel: 671956640

Bolas de hierba de primero y segundo corte en Aramaio (Araba).- Tel: 945 445 174

LANAK · TRABAJOS

Cierres de todo tipo de terrenos con estacas de acacia y malla ganadera y espino y limpieza de todo tipo de terrenos.- Tel: 666583478

MAKINARIA

SALGAI · SE VENDE

Vendo 50 tubos de aluminio para riego de 6 metros y 40 mm diámetro interior y 25 aspersores de 90 cm de alto.- Tel 619989340

Vendo hileradora de hierba KUHN de 2 metros y cortadora KUHN de 4 platos.- Tel: 948453066

Salgai Elizondon, bi esne tanke: bat 500 litrokoa eta bestea 300 litrokoa. Tel: 637993939

ehne
euskal herriko nekazarien elkartasuna

EUSKAL HERRIA
Simón Bolivar 14 · 01003 Gasteiz
Tel: (945) 27 54 77· Fax: (945) 27 57 31
E-mail: ehne@ehne.eus

GURE BULEGOAK · NUESTRAS OFICINAS:
www.ehne.eus

NAFARROA

Iruñea-Pamplona
Tfnoa: 948-25 48 41
Faxa: 948-25 33 85
E-mail: nafarroa@ehne.eus

Tudela
Tfnoa: 948 - 82 72 11
Faxa: 948 - 82 15 49
E-mail: tutera@ehne.eus

Lizarra
Tfnoa: 948 55 05 34
Faxa: 948 55 57 28
E-mail: lizarra@ehne.eus

ARABA

Vitoria-Gasteiz:
Tfnoa: 945- 26 05 33
Fax: 945- 27 70 40
uaga@uaga.eus

Laguardia/Guardia
Tfnoa: 945- 60 02 55
Fax: 945-60 02 88

Amurrio:
Tfno 945- 89 06 12 · Fax: 948 89 11 14

GIPUZKOA

Tolosa:
tfnoa: 943-65 42 81

E-mail: ehne@ehneg.net

Azpeitia:
Tfnoa: 943- 81 39 28
Faxa: 943- 81 66 40

HAZTE SOCIO,
¡AFÍLIATE!
Accede ¡Ya! a todos nuestros servicios
Defender los intereses de las personas agricultoras y ganaderas es el objetivo del sindicato EHNE.
EHNE es el sindicato con mayor representación en Euskal Herria
y tú también puedes formar parte del mismo.
ehne
euskal herriko nekazarien elkartasuna
Para afiliarte llama a la oficina de tu provincia: Araba: 945 260 533 · Gipuzkoa: 943 654 281 · Nafarroa: 948 254 841

HARPIDETU!
ehne
euskal herriko nekazarien elkartasuna
www.ehne.eus
ardatza
Jaso etxean sektoreko aktualitate guztia
Harpidetza egiteko deitu 945 275 477 telefonora edo idatzi ardatza@ehne.eus helbidera.
Urtean 12 zenbaki jasoko dituzu. Urteko harpidetza 45 euro.

¡Estrenamos web!
Web-a estreinatzen dugu!

INFORMACIÓN DEL SECTOR ACTUALIZADA
SEKTOREKO INFORMAZIO EGUNERATUA

ehne
euskal herriko
nekazarien elkartasuna

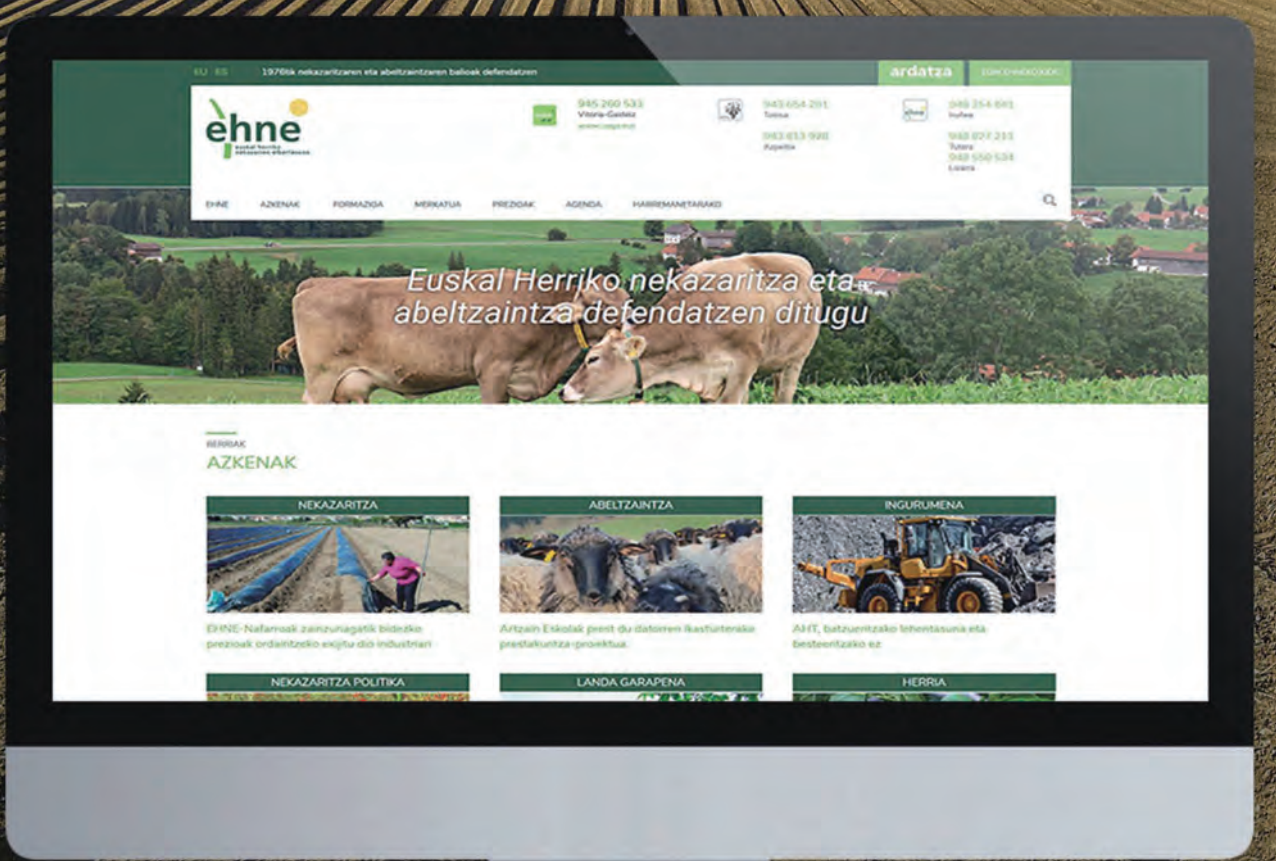

www.ehne.eus